

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Társadalom és szociálpolitika
Tárgykód:	ALSZMA1151
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Soós Zsolt
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Oktatás célja:

A tantárgy oktatásának célja

A tantárgy egy két féléves tantárgy első, bevezető jellegű egysége. Ebből következően az alapvető cél az, hogy a hallgatók megismerjék a társadalom- és szociálpolitika célját, terjedelmét, alapelveit, célcsoportjait.

Kompetenciák

A tantárgy tartalmának elsajátítása után a hallgatók:

- képesek a társadalmi újratermelési mechanizmusok, ezen belül a szociálpolitika szerepének értelmezésére;
- képesek az egyes szociálpolitikai beavatkozások hatásainak felmérésére, s a konkrét (szociális jellegű) beavatkozásnál e hatások figyelembe vételére;
- képesek a szociális szakember rendszerben történő szerepének értelmezésére;
- ismerik a szociálpolitikai rendszer különböző szintjeit és különböző szereplőit (állam, önkormányzat, egyházak, nonprofit szervezetek), s a kliensek segítése során képesek a különböző szereplőknél fellelhető erőforrások kliensek érdekében történő mozgósítására,
- ismerik a szociálpolitikai ágazatban alkalmazott főbb szakkifejezéseket, s a terület más szakembereivel való együttműködés során képesek ezen szakkifejezések adekvát alkalmazására.

Tantárgy tartalma:

A tárgy tartalma

1. A társadalmi újratermelési folyamat, piaci csere, redisztribúció, reciprocitás és önellátás. A piaci működés és a redisztribúció (állami újraelosztás) jellemzői és kudarcai.
1. A nonprofit szektor szerepe a modern társadalmak működésében. Ez egyes szektorok (állam, piac, civil szektor) egymáshoz való viszonya és együttműködése.

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Társadalom és szociálpolitika
Tárgykód:	ALSZMA1151
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Soós Zsolt
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Tantárgy tartalma:

1. A társadalmi újratermelési folyamat lehetséges értelmezései (Elster, Parsons és Marx tézisei).
1. Kirekesztő mechanizmusok működése, működési következmények: társadalmi kirekesztettség, depriváltság, a leginkább veszélyeztetett csoportok.
5. A szociálpolitika mint tudomány és mint tevékenység. A szociálpolitikához kapcsolódó alapfogalmak meghatározása: a társadalompolitika, szociálpolitika, szegénypolitika, produktív szociálpolitika definíciók tisztázása.
1. A szociálpolitika alapelvei és támogatási technikái: biztonság, felelősség, prevenció, korrekció, integráció, szegregáció, normativitás, interpretativitás, univerzalitás - szelektivitás, a kevésbé választhatóság elve.
1. A társadalmi biztonság megteremtésének lehetséges módjai: állampolgári jogon működő szociálpolitikai rendszerek és társadalombiztosítási rendszerek.
1. A szociálpolitika színterei: nemzetközi, állami, önkormányzati és intézményi szociálpolitika. A szociális szolgáltatási rendszer struktúrája és strukturális átalakulása Magyarországon.
1. A szociális intézmények finanszírozásának típusai.
1. Szociálpolitika és adópolitika; az adópolitika társadalmi céljai és lehetséges hatásai.
1. A szociális ágazatban működő nonprofit és forprofit szervezetek működési sajátosságai. A köz- és civil szféra együttműködésének lehetőségei. A jóléti pluralizmus és a szubszidiaritás fő jellemzői, megvalósításának előnyei és veszélyei.
1. A szociálpolitikára ható értékek: szabadság, egyenlőség, szolidaritás, tolerancia, igazságosság.
1. A jóléti állam fogalma, a jóléti államok kialakulásának és fejlődésének legfontosabb állomásai.

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Társadalom és szociálpolitika
Tárgykód:	ALSZMA1151
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Soós Zsolt
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Tantárgy tartalma:

1. A jóléti állam típusai (liberális, konzervatív, szociáldemokrata jóléti állam).

Számonkérési és értékelési rendszere:

Értékelés

Az aláírás megszerzésének és a vizsgára bocsátásnak a feltétele az év közben sikeresen megírt zárthelyi dolgozat. A zárthelyi dolgozat tartalma az előadások és a kötelező irodalmak anyaga. A dolgozat egy alkalommal javítható. Jeles vagy jó eredményű zárthelyi dolgozat megírása esetén a kollokviumi jegy megajánlásra kerül. A kollokvium a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatban foglaltak szerint javítható.

Kötelező irodalom:

Irodalom

Kötelező irodalmak

Elster, John (1997): *A társadalom fogaskerekei*. Budapest: Osiris, 9-48.
Ferge Zsuzsa (1991): *Szociálpolitika és társadalom*. Budapest: T-Twins, 72-79.
Ferge Zsuzsa (1982): *Társadalmi újratermelés és társadalompolitika*. Budapest: KJK, 13-57.
Hoffman István. *A helyi önkormányzatok szerepe a személyes jellegű szociális szolgáltatások megszervezésében*. ESÉLY, 2011/6, 35-63.
Parsons Talcott: *A társadalmi rétegződés elméletének átdolgozott analitikus közelítése*. In. Angelusz Róbert (szerk) (2001): *Társadalmi rétegződés* Budapest: ELTE, 80–135.
Soós Zsolt (2005): *Kistérségi szintű szociálpolitikai rendszerek fejlesztési lehetőségei, különös tekintettel az önkormányzatok, nonprofit és profitorientált szervezetek lehetséges együttműködésére*. In. Némédi Dénes – Szabadi Vera (szerk.): *Kötő – jelek*. Budapest: ELTE -TÁTK Szociológiai Doktori Iskola Évkönyve, 151 – 184.

Ajánlott irodalmak

Dahrendorf, Ralph (1994): *A modern társadalmi konfliktus*. Budapest: Gondolat kiadó.

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Társadalom és szociálpolitika
Tárgykód:	ALSZMA1151
Felelős szervezet neve:	Szociálpedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA16
Tárgyfelelős neve:	Dr. Soós Zsolt
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Charles, Susan – Webb, Adrian (1996): *Szociálpolitika gazdasági megközelítésben*. Budapest: Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület.
- Esping-Andersen, Gosta (1990): *The Three Worlds of Welfare Capitalism*. Princeton: Princeton University Press.
- Ferge Zsuzsa (2000): *Elszabaduló egyenlőtlenségek*. Budapest: Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület.
- Ferge Zsuzsa, Tausz Katalin, Darvas Ágnes (2002): *Küzdelem a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen. I. kötet*. Budapest: Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Közép- és Kelet Európai Iroda.
- Hinrichs Karl, Kangas Olli: *When Is a Change Big Enough to Be a System Shift? Small System-shifting Changes in German and Finnish Pension Policies*. In: Social Policy Administration issn 0144–5596 vol. 37. 6. december 2003. p. 573-591.
- Körössényi András (1989): *Liberális vagy konzervatív korszakváltás*. Budapest: Megvető.
- Martin, Hans Peter - Schuman, Harald (1998): *A globalizáció csapdája*. Budapest: Perfekt
- Nozick, Robert (1974): *Anarchy, State and Utopia*. Oxford: Basil Blackwell.
- Rawls, John (1997): *Az igazságosság elmélete*. Budapest: Osiris.
- Soós Zsolt (2006): *Előnyök és veszélyek. A kistélepülési közigazgatási és közszolgáltatási rendszer centralizálásának lehetséges hatásai*. In Varga Józsefné Dr. (szerk.): Apáczai Napok 2005. Tanulmánykötet. Győr: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, 89 – 94.
- Soós Zsolt (2003): *A regionális különbségek hatása a magyar falvak mindennapjaiban*. In. Sztretyko György (szerk.): A helyi társadalom szociológiai dimenziói. (Tanulmánykötet) Pécs: Comenius Bt., 217 – 236.
- Soós Zsolt (2005): *A kirekesztés jellemzői az Európai Unióban és Magyarországon*. In Varga Józsefné Dr. (szerk.): Apáczai Napok 2004. Tanulmánykötet. Győr: Nyugat- Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, 87 -112.
- Zombori Gyula (2009): *A szociálpolitika alapfogalmai*. Budapest: Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület.
- Esély; Századvég folyóiratok, valamint a Társadalmi riport kiadványok.

Dr. Soós Zsolt sk.
egyetemi docens